

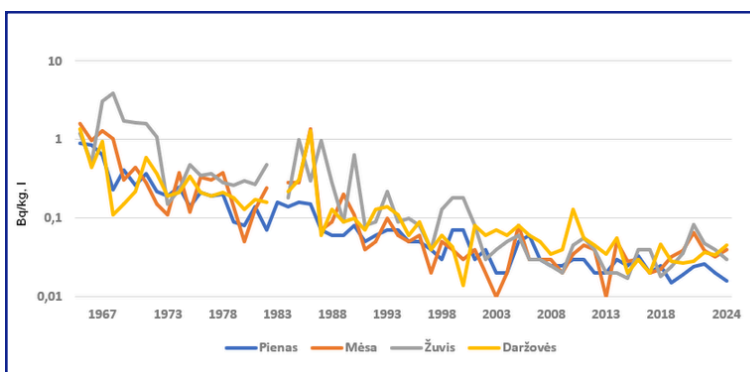
RADIACINĒ BŪKLĒ VISAGINO SAVIVALDYBĒJE

Aplinkos radiacinė būklė visoje Lietuvoje, įskaitant ir Visaginą, yra nuolat stebima ir vertinama.

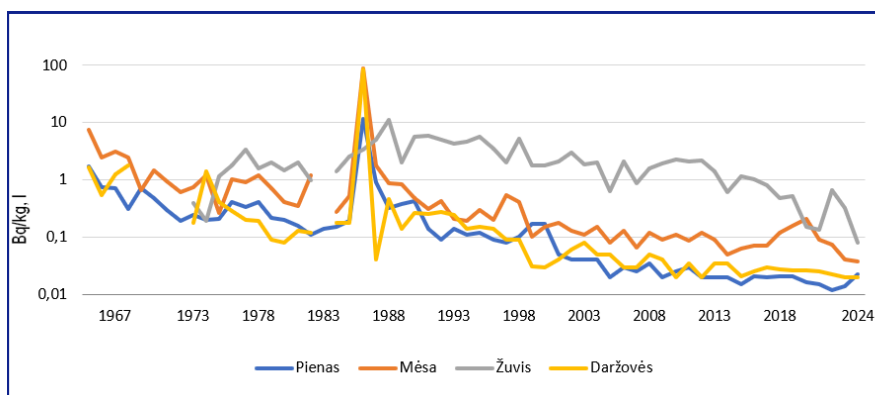
Radiacinės saugos centro vertinimu Visagino mieste radiacinis fonas, maisto produktų ir geriamojo vandens ėminių užterštumas radionuklidais ar iš aplinkos gyventojų patiriama išorinė apšvita iš esmės nesiskiria nuo kitų Lietuvos regionų ir neviršija higienos normose ir kitose teisės aktuose nustatytų leistinų reikšmių.

Oro aerozolių, atvirų telkinių (ežerų, upių, Baltijos jūros, Kuršių marių) vandens, dugno nuosėdų, augalų ir žuvų, dirvožemio, maisto ir geriamojo vandens ėminiai periodiškai imami visoje Lietuvoje, bet ypatingai daug dėmesio skiriama Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Ignalinos AE) galimo poveikio teritorijai. Ilgamečių radiologinio aplinkos monitoringo rezultatų analizė rodo, kad aplinkos radiacinė būklė Visagine nekinta, didesnių nei įprastai radioaktyviųjų medžiagų kiekių aplinkoje nenustatoma ir vykdomi Ignalinos AE uždarymo darbai neturi įtakos aplinkos užterštumui radioaktyviosiomis medžiagomis.

Maisto produktų ir geriamojo vandens ėminių, paimtų iš Ignalinos AE galimos įtakos regiono, įskaitant ir Visagino savivaldybę, užterštumas radionuklidais nesiskiria nuo užterštumo kituose Lietuvos regionuose ir stebima, kad likutinės po avarijos Černobylio atominėje elektrinėje radionuklidų aktyvumo koncentracijos tolygiai mažėja. Pateiktuose paveiksluose parodyta, kaip mažėja ^{137}Cs ir ^{90}Sr radionuklidų (kurių daugiausia pasklido aplinkoje, ir kurių palyginti ilga pusėjimo trukmė) kiekis. Tokia pat tendencija stebima ir Ignalinos AE aplinkoje.

Stroncio (^{90}Sr) vidutinė aktyvumo koncentracija maisto produktų mėginiuose 1965–2024 m.

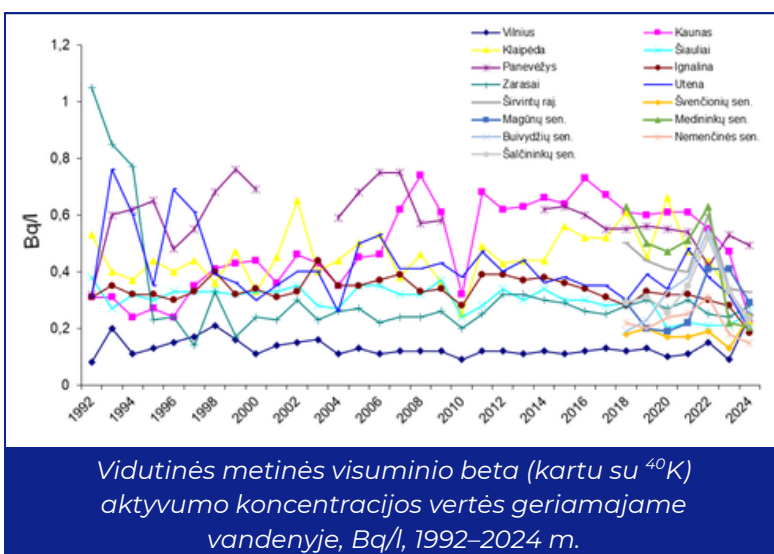
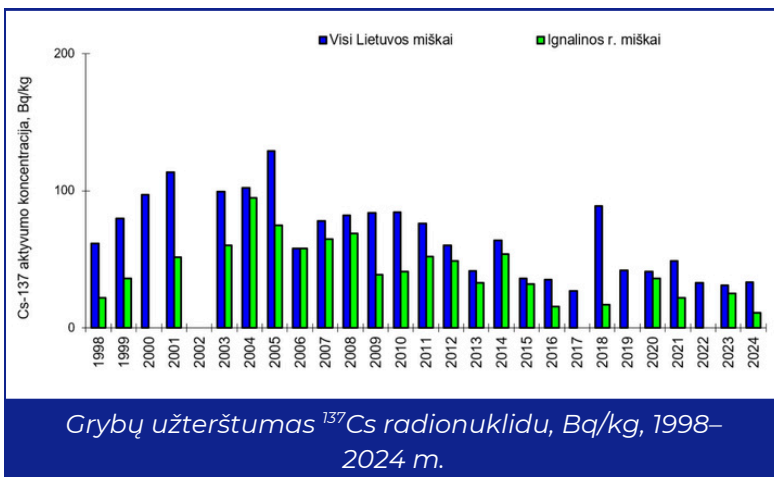
Cezio (^{137}Cs) vidutinė aktyvumo koncentracija maisto produktų mėginiuose 1965–2024 m.

Tai, kad į aplinką iš Ignalinos AE patekusios radioaktyviosios medžiagos nelemia aplinkos užterštumo, įrodo valgomų rūšių grybų tyrimai. Kasmet ištiriama daugiau nei 100 įvairių rūšių grybų mėginių iš įvairių Lietuvos miškų. Didesnis ^{137}Cs radionuklido kiekis yra grybuose tuose Lietuvos regionuose, kurie buvo labiau užteršti šiuo radionuklidu po avarijos Černobylio AE.

Geriamajame vandenyje matuojamas tik gamtinės kilmės radioaktyvumas, dirbtinių radionuklidų, patekusių iš Ignalinos AE ar kitų branduolinės energetikos objektų į aplinką, nenustatoma. Gamtinės kilmės geriamojo vandens radioaktyvumas neviršija nustatyto radiologinio parametro vertės (1 Bq/l) ir kinta tik dėl grunto, kuriame slūgso vandeningas sluoksnis, sudėties, ir todėl kai kurių vietovių vandenyje yra daugiau gamtinių radioaktyviųjų medžiagų.

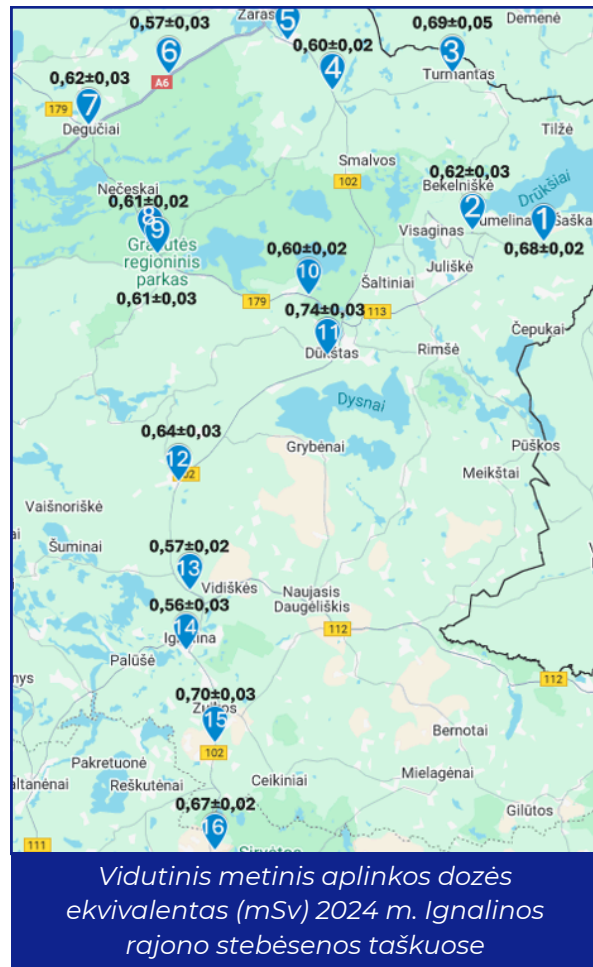
Vertinant radioaktyviųjų medžiagų kiekį ore, radioaktyviųjų medžiagų oro aerozoliuose tyrimai rodo, kad nenustatyta jokių kitų dirbtinių radionuklidų, išskyrus aplinkoje po Černobylio AE avarijos pasklidusį ^{137}Cs radionuklidą. Šį faktą patvirtino ir nepertraukiami aplinkos dozės galios (radiacinio fono) matavimai 50 Ankstyvojo radiacinio pavojaus perspėjimo (RADIS) tinklo stotyse, iš kurių 5 yra sumontuotos Ignalinos AE aplinkoje.

Gyventojai foninės gamtinės jonizuojančiosios spinduliuotės matavimų duomenis gali stebėti RSC interneto svetainėje, pasirinkę aktyvias nuorodas „Radiacinis fonas Lietuvoje“ ir „Radiacinis fonas Visaginė“.

Vertinant Lietuvos gyventojų patiriamą išorinę apšvitą iš aplinkoje esančių gamtinės ir dirbtinės kilmės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, termoluminescenciniais dozimetrais atliekami aplinkos dozės ekvivalento matavimai 92 stebėsenos taškuose. Šie stebėsenos taškai išdėstyti įvairiose Lietuvos vietose ir Ignalinos rajone apie 50 km atstumu nuo Ignalinos AE. Tyrimų rezultatai statistiškai palyginami su Kupiškio rajonu.

Išanalizavus pastaryjų 20 metų (2005–2024 m. laikotarpio) vidutinių metinių aplinkos dozės ekvivalento matavimų rezultatus nustatyta, kad didžiausias vidutinis metinis aplinkos dozės ekvivalentas (0,79 mSv) buvo Kauno mieste, o mažiausias (0,56 mSv) – Ignalinos AE regione. Ignalinos AE regione vidutinis metinis aplinkos dozės ekvivalentas svyravo nuo 0,56 iki 0,69 mSv, o Kupiškio rajone – nuo 0,58 iki 0,70 mSv. Tyrimai rodo, kad Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo darbai papildomos apšvitos gyventojams nelemia.

Su valstybinio radiologinio aplinkos monitoringo ataskaitomis galima susipažinti [čia](#).

Visagino savivaldybės gyventojams nėra pagrindo nerimauti, kad gali įvykti branduolinė avarija Ignalinos AE, kadangi reaktoriuose ir kuro išlaikymo baseinuose buvęs panaudotas branduolinis kuras pervežtas į panaudoto branduolinio kuro saugyklas. Tačiau reikia nepamiršti, kad Visagino savivaldybė patenka į išplėstinio planavimo atstumą (100 km) nuo Baltarusijos atominės elektrinės, todėl gyventojai turi būti pasirengę reaguoti į galimą branduolinę avariją šioje elektrinėje.

Informacijos apie pasirengimą branduolinei ar radiologinei avarijai galima rasti Radiacinės saugos centro interneto svetainėje adresu www.rsc.lrv.lt arba paspaudus žemiau pateiktas nuorodas.

- Radiacinės saugos centro interneto svetainės skiltis „[Ką reikia žinoti apie pasirengimą branduolinei avarijai?](#)“
- Interaktyvus elektroninis mokymas apie jonizuojančiąją spinduliuotę – www.radiacija.eu
- Leidinys „[Rekomendacijos gyventojams: kaip elgtis, jeigu įvyktų branduolinė arba radiologinė avarija?](#)“